

Verslag van de Workshop Natuurverf in de Bouw – Schilders'cool Den Haag

28 Oktober vond er in de Schilders'cool Den Haag de workshop "Natuurverf in de Bouw" plaats onder leiding van de Zweedse lijnolieverf fabrikanten Hans en Sonja Allbäck . Met de volledige steun van de directeur Gertraud van Brakel en de fantastische hulp van haar medewerkers kijken wij terug op een zeer geslaagde en inspirerende dag. Er waren 8 participanten waaronder een instructeur van de school, John Verboom, die na de workshop het plan heeft opgevat om een module duurzaam schilderen voor te bereiden voor in het lesprogramma van Schilders'cool Den Haag. Twee

enthousiaste schildersvrouwen Sylvia (24) en Jolijn (22) van Jaap de Boer Schilderwerken uit Obdam gaan in januari 2012 het nieuwbouwproject van de Universiteit van Amsterdam met Allbäck producten afwerken. En een aantal zelfstandig werkende schilders die na de workshop besloten om met elkaar te gaan samenwerken in duurzame schilderprojecten. Het enthousiasme van alle participanten was groot en velen lieten weten graag meer training te willen volgen. Bij deze willen wij Gertraud, John, Milo en Marjo bedanken voor de geslaagde dag.

De eerste vraag van Sylvia en Jolijn, de jonge schildersvrouwen, "kan je met deze verf doorschilderen tijdens je zwangerschap?" ontroerde mij. Daar stonden twee jonge vrouwen aan het begin van hun professionele carrière in het schildersvak met een zeer wezenlijke vraag betreffende hun gezondheid en dat van hun toekomstige kinderen. Natuurlijk kan je met deze verf gewoon doorschilderen tijdens je zwangerschap was mijn antwoord en ik realiseerde mij weer opnieuw hoe de moderne synthetische verven een belasting vormen voor de gezondheid van schilders, de gezondheid van de mensen die in ruimten werken en wonen die afgewerkt zijn met synthetische (ook watergedragen acryl) verf en de gezondheid van onze planeet. Waar veel schildersbedrijven en

schilders niet meer bij stilstaan, de samenstelling van de moderne verven en de invloed van de giftige stoffen ervan op onze gezondheid, daar maken deze twee jonge vrouwen, de nieuwe generatie, zich zorgen en terecht. Nog geen twee weken geleden publiceerde een professor van de universiteit van Karlstad – Zweden een onderzoek naar de invloed van synthetische verf in de slaapkamers van kinderen op het voorkomen van allergieën bij deze kinderen. De resultaten van het onderzoek, dat het risico op allergieën aanzienlijk toeneemt wanneer kinderen slapen in een kamer geverfd met synthetische verf, haalde in Zweden een week lang alle media. Allbäck natuurverf of eigenlijk Allbäck lijnolieverf bestaat uit gezuiverde en gekookte lijnolie met mineraal- of aardepigmenten en is 100% oplosmiddelvrij en 100% natuurlijk. Evenals alle andere producten uit het assortiment van deze Zweedse fabrikant: lijnolieverf voor houtwerk (inclusief vloeren), lijnoliemuurverf, lijnolie emulsieverf voor stenen ondergronden buiten, en hun lijnolievloerwaxen voor houten en stenen (waaronder beton) vloeren, schoonmaakmiddelen, stopverf en plamuur.

Zij stuitte tijdens het restaureren van ramen op het probleem dat de moderne verf slecht samenging met het harsrijke en meer vette hout van raamconstructies van voor de 2^e wereldoorlog. Toen zij 5 jaar garantie gaven op de ramen die zij restaureerden, kregen ze na twee jaar de ramen terug: met de verf er in bladders op. Het vet en de hars uit het zware rijke hout van vroeger, werkte de moderne verf eraf. Dit betekende economisch een grote strop omdat alle ramen opnieuw geschilderd moesten worden. Wat zij niet begrepen was hoe het mogelijk is dat op sommige oude ramen, ramen uit de achttiende en negentiende eeuw, ramen uit kastelen en kerken en andere historische gebouwen de verf er nog goed op kon zitten. Zij doken daarom in de geschiedenis van lijnolieverf, hoe deze vroeger werd gemaakt, combineerden dit met moderne technieken en kwamen uit op de ontwikkeling van een geheel nieuwe generatie lijnolieproducten.

Nu zult u zeggen dat dit niets nieuws onder de zon is. Lijnolieverf is de verf waarmee men voor de oorlog al schilderde en die heeft niet voor niets plaats moeten maken voor synthetische verf. U zult misschien zeggen dat lijnolieverf traag droogt of u zult zeggen dat lijnolieverf geen hoogglans kan bereiken. Maar weet u nog dat lijnolieverf het hout zo goed voedde en beschermde? Weet u dat in de oorlog de verfindustrie de opdracht kreeg sneldrogende verf te produceren om in hoog tempo oorlogsmaterieel naar het slagveld te kunnen sturen? Zonder zich te bekommeren over de levensduur en de samenstelling van de verf, zonder zich te bekommeren over de belasting van het milieu en de gezondheid van mensen, puur en alleen om zijn oorlogsmachinerie in snel tempo gebruiksklaar te kunnen maken.

De kwaliteit van het schilderwerk wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit van het hout. Weet u dat de houtindustrie zich volledig heeft aangepast aan de moderne verfindustrie? Dat het harsrijke hout van vroeger problemen opleverde in combinatie met de moderne verven? Dus dat men concessies is gaan doen aan het hout? Met als resultaat dat we onze huizen tegenwoordig bouwen met slecht hout om het af te kunnen werken met giftige verf die na een aantal jaren eraf bladdert. Maar die wel lekker snel droogt, zodat we snel door kunnen naar het volgende project en scherp kunnen offreren aan de aannemer. Maar die wel mooi glanst, waardoor onze huizen mooier glimmen. Maar hoe staat het met onze gezondheid, hoe staat het met onze planeet? En is

ons hout optimaal geconserveerd? Zijn onze huizen optimaal beschermd? We kunnen ons afvragen of er met de komst van de synthetische verven werkelijk een ontwikkeling ten goede heeft plaatsgevonden.

Schilders van voor en vlak na de oorlog kunnen nog navertellen hoe lijnolieverf vele jaren langer bleef zitten dan de verven van nu....ook vertellen zij met hart en ziel over hoe er destijds met deze verf gewerkt werd door schilders, hoe men zorgvuldig de laatste kwaststreek aanbracht met een zachte brede en platte kwast zodat het oppervlak mooi strak opdroogde, de geur van de verf etc. Hart en ziel, dat vonden wij weer terug in deze workshop en dat was waar de participanten door werden geraakt als u het mij vraagt. En toen bleek aan het einde van de dag dat de verf ook nog heel lekker uitstreek.

Er bestaat een groot verschil tussen lijnolieverven. De ene is de andere niet. Het heeft te maken met de kwaliteit van de lijnolie, de manier waarop deze al of niet is gezuiverd van de proteïnen, ontdaan is van het laatste water, de pigmenten voldoende zijn gedroogd en versneden tot voldoende kleine deeltjes. Al deze aspecten zijn van invloed op vloeïng, dekking, droogtijd, houdbaarheid en levensduur. En het zijn al deze aspecten van het productieproces die de Allbäck producten bijzonder goed van kwaliteit maakt.

Wij hopen met deze producten de duurzame bouw en onderhoudsprojecten van de toekomst te ondersteunen. Graag komen wij in contact met schildersbedrijven die hiervoor belangstelling hebben.

Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar de website van Natuurlijk Kleurrijk en van Allbäck. Voor wie interesse heeft in het nieuwe onderhoudssysteem van het Holkham landgoederen complex in Norfolk aan de Noordkust van Engeland (bestaande uit kasteel uit 1500 en meer dan 300 gebouwen) verwijzen wij naar hun website. Zij zijn voor het onderhoud van hun complex in 2000 volledig overgestapt op Allbäck lijnolieproducten. Natuurlijk Kleurrijk, Valkenboskade 595 Den Haag, 070-362 30 52, www.natuurlijk-kleurrijk.nl, www.albackpaint.com, www.holkhamlinseedpaints.co.uk

